

Kiss Tibor[1]: Szerzői jogi jogsértések büntetőjogi jogkövetkezmenyei

Debreceni Jogi Műhely, 2006. évi (III. évfolyam) 4. szám, (2006. október)

I. Elméleti alapvetés

Az információs társadalom korát éljük. A második évezred végére ugyanis olyan mértékű technikai fejlődés következett be, amely az információk és egyéb tartalmak minden eddiginél gyorsabb és jobb minőségben történő áramlását, többszörözését teszi lehetővé. Az információs társadalom egyik legfontosabb elemének a digitális technika alkalmazását és abból eredően a modern telekommunikációs rendszereket, valamint az Internetet tekinthetjük.[2] A technikai fejlődésre a jogalkotásnak is válaszokat kell adnia. A jogalkotói „reakciók” valamennyi jogágban meg kell, hogy jelenjenek, ugyanis a digitalizáció mindennapi életünk legkülönbözőbb szféráit hatja át, melynek következtében a jogi szabályozásnak is ki kell terjednie az életviszonyok minden olyan területére, melyet a technikai fejlődés meghatároz. Mára elmondható, hogy mind a magyar, mind az európai jogalkotás felismerte a jogi szabályozás szükségességét és megszülettek azok az alapvető jogi normák, melyek az „új típusú világban” meghatározzák és szabályozzák az életviszonyokat.[3]

Az alábbiakban a tágabb értelemben vett szerzői jog[4] és a büntető jog kapcsolatát vizsgáljuk a hatályos magyar szabályozás alapján, bemutatva a jelenlegi Büntető Törvénykönyvbeli tényállások megalkotásának közvetlen előzményeit, elemezve a tényállásokra épülő bírói gyakorlatot. Kétségtelen tény, hogy bár az ember alkotó tevékenységének produktumai valamennyi történelmi korban ki voltak téve annak, hogy azokat illetéktelen, arra nem jogosult személyek lemásolják, engedély nélkül felhasználják, az ilyen jellegű jogellenes tevékenységek lehetősége napjainkban megsokszorozódott, noha a digitális kor előtt sem lehetett az állampolgárok nagyfokú jogkövető magatartásáról beszélni.[5] A büntetőjogi védelem bemutatása során ezért a hagyományos szerzői jogi jogsértések mellett a „cyber” világban elkövetett jogsértéseket is számba kell venni. Az információs társadalom polgárainak a száma folyamatosan növekszik, melynek következtében az Internet sem működhet biztonságosan büntetőjogi szabályozottság nélkül.[6] Nem kívánunk – terjedelmi korlátok okán – a szellemi alkotások teljes spektrumának büntetőjogi szabályozásával foglalkozni, ugyanakkor fontosnak tartjuk, hogy a hagyományos és a számítógép útján elkövetett jogsértések[7] büntetőjogi szankcióiról átfogó képet adjunk. Ennek során nem lehet eltekinteni attól, hogy a büntetőjogi következményeket jelentős mértékben meghatározzák a szerzői jogi alapok, illetve figyelembe kell venni azt is, hogy a szerzői művek, valamint szomszédos jogi és kapcsolódó jogi teljesítmények védelme csak komplex jogi szabályozással érheti el a kitűzött célt, a hatékony jogvédelmet, mely komplex szabályozásban a büntetőjog mellett a szabálysértési, vámjogi, illetve polgári jogi jogkövetkezmenyeknek is jelentős szerepe van.[8] Annak érdekében, hogy büntetőjogi értelemben meg tudjuk határozni a szerzői jogi jogsértések csoportjait, a szerzői jog tartalma, terjedelme polgári jogi értelemben történő definiálására is szükség van. Alapvetően a polgári jogi, szerzői jogi szabályozás határozza meg ugyanis azt, hogy mely magatartás, jogcselekmény végezhető a szerző engedélyével, mi minősül szabad felhasználásnak,[9] s ennek következtében melyek azok a magatartások, amelyek a szerző engedélye hiányában jogsértést valósítanak meg. Írásunk fókuszában annak vizsgálata áll, hogy az általános értelemben vett azon meghatározás, mely szerint szerzői jogsértés körébe minden olyan magatartás – legyen az akár cselekvés vagy mulasztás – beletartozik, amely a szerző jogát sérti,[10] hogyan értelmezhető a büntetőjog területén, vagyis mit értünk büntetőjogi értelemben vett szerzői jogsértés alatt. Ennek alapján

kívánunk rávilágítani a jelenlegi szabályozás „fehér foltjai”-ra, valamint – az európai tendenciákra is figyelemmel – a jogalkotás jövőbeli irányaira.

II. A hatályos magyar büntetőjogi szabályozás közvetlen előzményei

Ahhoz, hogy a hatályos büntetőjogi tényállásokat megértsük, röviden be kell mutatni azt, hogy hogyan alakult ki a mai szabályozás, milyen hazai és nemzetközi jogalkotási előzmények vezettek a jelenlegi törvényi tényállások megalkotásához.

Amikor a szerzői jogi jogsértésekről beszélünk, első és elengedhetetlen jogforrásként a szerzői jogról szóló 1999. évi LXXVI. törvény (a továbbiakban: Szjt.) rendelkezéseit kell figyelembe vennünk. Az Szjt. 1999. szeptember 1-jén lépett hatályba és felváltotta a három évtizedes múltra visszatekintő 1969. évi III. törvényt.[11] Az Szjt. újításai között – témánk szempontjából – kiemelendő az, hogy a bírság intézményét, mint polgári jogi szankciót kiiktatta a szerzői jogi polgári jogi jogkövetkezmények tárházából, az objektív jogkövetkezmények katalógusát a jogsértéssel elért gazdagodás visszatérítésének szabályozásával bővítette ki.[12] A gazdagodás mértékének meghatározásánál a jogsértőnek a jogsértéssel összefüggésben elért teljes bevételéből kell kiindulni, és abból kell levonni a ténylegesen igazolt költségeket és az így maradt összegre tarthat igényt a szerző.[13]

Az Szjt. nívuma továbbá, hogy kiterjeszti a szabályozás hatályát a műszaki intézkedések megkerülésével szembeni védelemre és a jogkezelési adatok védelmére vonatkozó szabályokra is.[14] A műszaki intézkedésekkel és a jogkezelési adatokkal kapcsolatos Szjt-beli rendelkezések alapját a WIPO[15] keretében az Előadásokról és Hangfelvételekről szóló 1996. december 20-án, Genfben aláírt Szerződés képezte, mely szerződésben Magyarország is részes állam.[16] Ugyancsak tartalmaz a műszaki intézkedések és a jogkezelési adatokkal kapcsolatos kötelezettségről szóló rendelkezést a Szellemi Tulajdon Világszervezete keretében 1996. december 20-án Genfben aláírt Szerzői Jogi Szerződés,[17] mely szerint a szerződő felek megfelelő jogi védelmet és hatékony jogorvoslatot kötelesek biztosítani azoknak a hatásos műszaki intézkedéseknek a megkerülése ellen, amelyeket a szerzők a WIPO Szerzői Jogi Szerződése, illetve a Berni Unió Egyezmény értelmében biztosított jogai gyakorlásával kapcsolatban alkalmaznak, és amelyek műveik tekintetében korlátozzák az érintett szerzők által nem engedélyezett, illetőleg a törvény által meg engedett cselekményeket.[18] Az Előadásokról és Hangfelvételekről szóló WIPO Szerződés szerint a szerződést aláíró feleknek ugyancsak megfelelő jogi védelmet és hatékony jogérvényesítési eszközöket kell biztosítani azoknak a hatásos műszaki intézkedéseknek a megkerülése ellen, amelyeket az előadóművészek, hangfelvétel előállítók a WIPO szerződésben biztosított jogaik gyakorlásával kapcsolatosan alkalmaznak, és amelyek az előadásaik, illetőleg hangfelvételeik tekintetében korlátozzák az érintett előadók vagy hangfelvétel előállítók által nem engedélyezett, illetőleg a törvény által meg nem engedett cselekményeket.[19] A WIPO szerződések meghatározzák a jogkezelési adat fogalmát is, értve ez alatt minden olyan adatot, amely a művet, a szerzőt, a műre vonatkozó más jogok jogosultját, az előadóművészt, az előadóművész előadását, a hangfelvétel előállítóját, a hangfelvételt, az előadáshoz vagy hangfelvételhez fűződő bármely jog jogosultját azonosítja, vagy az előadás vagy a hangfelvétel felhasználásának feltételeiről tájékoztat, ideértve az ilyen adatokat megjelenítő számokat vagy kódokat is, feltéve, hogy ilyen adatok bármelyikét a mű példányához, illetőleg a rögzített előadás vagy hangfelvétel példányához kapcsolják, illetve amely a mű, illetőleg a rögzített előadás vagy hangfelvétel nyilvánosságához történő közvetítésével, vagy a nyilvánosság számára hozzáférhetővé tételével összefüggésben kerül megjelenítésre.[20]

A WIPO szerződések kötelezik a szerződő feleket arra, hogy megfelelő és hatékony jogérvényesítési eszközöket biztosítsanak az olyan személy ellen, aki szándékosan:

- elektronikus jogkezelési adatot jogosulatlanul eltávolít vagy megváltoztat,

- jogosulatlanul terjeszt, terjesztés céljából behoz, sugároz vagy nyilvánossághoz másként közvetít jogosulatlan műveket vagy művek olyan példányait, illetve olyan előadásokat, rögzített előadások vagy hangfelvételek másolatait, amelyekről tudja, hogy azokról az elektronikus jogkezelési adatokat jogosulatlanul eltávolították vagy azokon megváltoztatták;
- és amelyekről tudja, illetőleg tudnia kellene, hogy az előidézi, lehetővé teszi, megkönnyíti vagy leplezi a védett jog megsértését.[21]

A műszaki intézkedésekre, illetőleg a jogkezelési adatokra vonatkozó nemzetközi szabályozást, valamint annak polgári jogi jogkövetkezményeit átvette, illetőleg szabályozza az új Szjt.[22] A jogkezelési adat, illetőleg a műszaki intézkedések védelmével kapcsolatos fenti meghatározások ismertetése azért is volt szükséges, mert ezen szabályok nélkül a büntetőjogi védelem sem érhető meg.

A hatályos Szjt. továbbá összeegyeztethető szabályozást tartalmaz az Európai Közösségek szerzői jogi irányelveivel, így a számítógépi programok jogi védelméről szóló,[23] a bérleti jogról és a haszonkölcsönzési jogról, valamint a személyi tulajdon területén a szerzői joghoz kapcsolódó egyes jogokról,[24] a műholdas műsorsugárzás és a vezeték útján történő továbbközvetítésre alkalmazandó szerzői jogra és a szerzői joghoz kapcsolódó jogokra vonatkozó egyes szabályok összehangolásáról,[25] a szerzői jog és egyes kapcsolódó jogok védelmére, ilyenek összehangolásáról,[26] az adatbázisok jogi védelméről szóló[27] és az információs társadalomban érvényesülő szerzői és kapcsolódói jogok egyes kérdésekben történő összehangolásáról szóló irányelvvel.[28] A műszaki intézkedések és a jogkezelési adatok védelméről az Európai Parlament és a Tanács 2001/29/EK Irányelve[29] foglalkozik, mely lényegében összhangban áll a WIPO hivatkozott két szerződésével[30] azon felismerés által vezéreltetve, mely szerint a belső piac működésének megzavarására alkalmas minden olyan jogsértő tevékenység, mellyel megkísérlik lehetővé tenni vagy megkönnyíteni azon műszaki intézkedésekkel biztosított technikai védelem megkerülését, amelyek célja a szerzői jog, a szomszédos jogok és az adatbázisokon fennálló jogok jogosultjai által nem engedélyezett cselekmények megakadályozása vagy korlátozása, amellyel megpróbálják a művekhez kapcsolt elektronikus jogkezelési adatokat eltávolítani vagy megváltoztatni, illetőleg amellyel a műveket vagy más védelem alatt álló teljesítményeket – amelyről az ilyen adatot eltávolították – megkísérlik jogosulatlanul terjeszteni, terjesztés céljából behozni, sugározni, nyilvánossághoz közvetíteni, vagy másként a nyilvánosság számára hozzáférhetővé tenni.

A Közösségben a szerzői jogi irányelvek alkotása azonban mind a mai napig folyamatosan tart, a hivatkozottakon kívül két további irányelv került elfogadásra. Az egyik irányelv az eredeti műalkotás szerzőjét megillető követőjogról,[31] a másik a szellemi tulajdonjogok érvényesítéséről[32] rendelkezik. Az utóbbi irányelv tervezetében, az Európai Bizottság eredeti előterjesztésében[33] szerepeltek még büntetőjogi előírások is, melyek azonban a végleges irányelvből kimaradtak. Az előterjesztés 20. cikke szerint a szerződő államoknak a szellemi tulajdonjogok súlyos megsértőivel szemben hatékony védelmet kell biztosítaniuk büntetőjogi eszközökkel is, ahol a szellemi tulajdonjogok súlyos megsértésének minősül, ha a cselekmény szándékos és kereskedelmi célból kerül elkövetésre. Az előterjesztés lehetővé tette volna mind a természetes, mind a jogi személyekkel szembeni büntetőjogi szankciók alkalmazását, így pénzbüntetést, illetve a termékek, eszközök lefoglalását. Ezen túlmenően ugyancsak lehetővé tette volna az előterjesztés a következő jogkövetkezmények alkalmazását:

- szellemi tulajdonjogot sértő termékek megsemmisítése,
- a jogsértéshez elsődlegesen használt létesítmény teljes vagy részleges, végleges vagy időleges bezárása,
- az üzleti tevékenység folytatásának állandó vagy időleges megtiltása,
- bírósági ellenőrzés alá helyezés,

- bírósági úton történő felszámolás,
- állami segélyekhez és támogatásokhoz való hozzáférés tilalma,
- bírói ítélet nyilvánosságra hozatala.

Bár ezen büntetőjogi szabályozási elemek az irányelv végleges tervezetéből kimaradtak, az elmondható, hogy a hatályos magyar büntetőjogi szabályozásunk alapján ezen eszközök jelentős részének alkalmazására lehetőség van.[34]

A számítógép útján elkövetett bűncselekmények vonatkozásában fontos továbbá említést tettünk az Európa Tanács Cyber Crime Egyezményének 12. cikkéről, melyben a jogi személyt is büntetendőnek tekintik abban az esetben, ha az elkövető természetes személyt megillette a jogi személy képviselőjének joga, a jogi személy nevében döntések meghozatalának joga, vagy jogi személyen belüli ellenőrzés joga. Az említett személyek ellenőrzési kötelezettségének elmulasztása miatt a felügyelet alatt álló személy jogsértése – amennyiben a jogi személynek valamilyen előnyt szerez – a jogi személy büntetőjogi felelősségét eredményezi.[35]

Említést kell tenni továbbá az „Általános Vám- és Kereskedelmi Egyezmény (GATT) keretében 1993. december 13-án a szellemi javak kereskedelmi vonatkozásairól, beleértve az utánczott termékekkel való kereskedelmet is” megállapodásról, rövidített nevén a TRIPS Egyezményről.[36]

A TRIPS Egyezmény külön rendelkezést tartalmaz arra vonatkozóan, hogy az Egyezményben részes államok megfelelő büntetőeljárású és büntetőjogi jogszabályokat alkossanak a kereskedelmi nagyságrendű (üzletszerű) szerzői jogi kalózkodás esetére. Utal továbbá a TRIPS Egyezmény arra is, hogy milyen szankciók alkalmazása kívánatos a szerzői jogi jogbitorlás esetén, így többek között a szabadságvesztést és az elrettentéshez (visszatartáshoz) elegendő összegű pénzbüntetést írja elő az Egyezmény azzal, hogy ezek legyenek összhangban a hasonló súlyú bűncselekménnyel kapcsolatban alkalmazott büntetésekkel. További szankcióként definiálja a TRIPS Egyezmény a jogsértést megvalósító termék lefoglalását, elkobzását és megsemmisítését, melyet a bűncselekmény elkövetéséhez használt anyagokra, illetőleg eszközökre is alkalmazni kell.[37] Az Egyezmény jelentősége abban áll, hogy nemzetközi viszonylatban első ízben tartalmaz a szellemi javakra vonatkozó jogok megsértése esetén jogérvényesítésre vonatkozó széleskörű kötelezettségeket a tagországok számára, melyek között a büntetőjogi szankciók is szerepelnek.[38]

A fentiekben ismertetett magyar és nemzetközi jogalkotással összhangban alakult ki a Btk. szerzői jogi jogsértésekkel kapcsolatos tényállásainak rendszere, melyek az alábbiak:

bitorlás	Btk. 329. §
szerzői vagy szerzői joghoz kapcsolódó jogok megsértése	Btk. 329/A. §
szerzői vagy szerzői joghoz kapcsolódó jogok védelmét biztosító műszaki intézkedés kijátszása	Btk. 329/B. §
jogkezelési adat meghamisítása	Btk. 329/C. §

A régi Sztj. hatálya alatt – egészen az 1999. évi CXX. törvénnyel megvalósult és 2000. március 1-jén hatályba lépett Btk. módosításig – csak a bitorlás és a szerzői és szomszédos

jogok megsértése elnevezésű bűncselekmény létezett a Btk-ban, a hivatkozott 1999. évi CXX. törvény vezette be – akkori elnevezéssel – a szerzői jogok és szomszédos jogok védelmét biztosító műszaki intézkedés kijátszása és a jogkezelési adat meghamisítása elnevezésű tényállásokat. A négy tényállás a ma hatályos szövegét a 2001. évi CXXI. törvénnyel megvalósított Ptk. módosítást követően nyerte el. A 2001. évi törvénymódosítás – mely 2002. április 1-től hatályos – a bitorlás tényállását szerzői jogi szempontból nem érintette,[39] a változtatás fontos eleme, hogy a szomszédos jogok elnevezés helyett a Btk. is a szerzői joghoz kapcsolódó jogok kifejezést használja, mely magában foglalja a szomszédos jogokat, illetőleg az ún. rokonjogi védelemben részesülő adatbázis előállítójának a teljesítményén fennálló jogát. Ezen túlmenően az 1999. évi törvénymódosítással érintett Btk. szövegén a 2001. évi törvénymódosítás sem hajtott végre további érdemi módosításokat. Az alábbiakban a Btk. ma hatályos négy tényállását tekintjük át, rávilágítva a bírói gyakorlat eredményeire, értékelve a szabályozás hatékonyságát.[40]

III. A szerzői vagy szerzői joghoz kapcsolódó jogokat érintő Btk-beli tényállások

A szellemi alkotások megsértése esetén alkalmazható büntetőjogi tényállások a vagyoni elleni bűncselekmények körében, a Btk. XVIII. fejezetében kerültek rögzítésre. A hagyományos értelemben vett vagyoni elleni bűncselekményektől (lopás, sikkasztás, stb.) elkülönülnek ezek a cselekmények, ugyanis az elkövetési tárgy ezen bűncselekményeknél nem valamely dolog, hanem tipikusan vagyoni értékkel bíró szellemi alkotás. A jogi tárgy minden esetben a szellemi alkotásokhoz, azaz a szerzői művekhez fűződő vagyoni jogviszonyok és a szellemi alkotásokra vonatkozó személyiséghez fűződő társadalmi viszonyok.[41][42] Míg tehát a hagyományos vagyoni elleni bűncselekmények esetén a védett jogtárgy a vagyoni jog, illetőleg az ahhoz kapcsolódó egyes részjogosítványok, addig a szellemi alkotásokkal kapcsolatos jogsértések esetén a jogtárgy eltérő jelleget mutat.

Az alábbiakban az egyes tényállásokat mutatjuk be, a Btk-ban történt elhelyezésük sorrendjében.

III.1 Bitorlás

A bitorlást a Btk. 329. §-a szabályozza. A bűncselekmény elkövetési tárgya – a 329. § (2) bekezdésében rögzített iparjogvédelmi alkotásokon túlmenően – az irodalmi, tudományos és művészeti alkotás, mint szerzői mű. A szerzői mű fogalmát az Szjt. 1. § (2) bekezdése határozza meg exemplifikatív jelleggel. A tizenhat elemből álló felsoroláson[43] túlmenően a felsorolásban nem szereplő, de az irodalom, a tudomány és a művészet körébe eső minden egyéni, eredeti jellegű alkotás szerzői jogvédelem alá tartozik, ha az rendszerint valamilyen formában rögzített.[44] A bírói gyakorlat külön kiemeli, hogy bitorlás büntette csak abban az esetben valósul meg, ha a terhelt olyan terméket állít elő és hoz forgalomba, amely a szerzői jogról szóló törvény értelmében szellemi alkotásnak tekintendő. A Legfelsőbb Bíróság ugyanis egy zsinóros elven működő készségfejlesztő játék tekintetében – tényállás szerinti elkövetési magatartás ellenére sem – állapította meg a bitorlás büntetettét arra figyelemmel, hogy az adott zsinóros elven működő készségfejlesztő játék nem minősült szerzői műnek, illetőleg egyéb szellemi alkotásnak.[45]

A tényállással, illetőleg az elkövetési tárggyal kapcsolatosan kritikaként fogalmazható meg az, hogy nem minősülnek a bitorlás elkövetési tárgyának az egyes szomszédos jogi teljesítmények, így az előadóművészi teljesítmény, a hangfelvétel előállító, a film és rádió-televízió szervezetek tevékenysége során előállított teljesítmények, melyekre mindenképpen indokolt lenne kiterjeszteni a védelmet. Amint ugyanis azt lentebb látni fogjuk, a tényállásszerű elkövetési magatartások ezen teljesítmények vonatkozásában is megvalósíthatók, a szerzői művekkel azonos védelem ezen teljesítményeket is megilletethetné. A védelem kiterjesztése azért is indokolt lehet, mert az Szjt. is alkalmazni rendelni a szerzői

joghoz kapcsolódó jogok vonatkozásában a szerzői jogok megsértése esetére irányadó polgári jogi szankciókat is.[46]

A bitorlás elkövetési magatartása kétféle lehet. Az egyik elkövetési magatartás szerint az elkövető az elkövetési tárgyat sajátjaként tünteti fel, míg a másik elkövetési magatartás az elkövetési tárgy hasznosításának attól történő függővé tétele, hogy annak díjából, illetve az abból származó haszonból vagy nyereségből az elkövetőt részesítsék. Az elsőnek említett elkövetési magatartás a megtévesztő jelleg miatt a csalással mutat rokon vonásokat, míg a második elkövetési magatartás a vesztegetéshez közelálló magatartás.[47] A második elkövetési magatartás esetén lényeges, hogy a Btk. 251. §-a szerinti vesztegetés valósul meg és nem bitorlás akkor, ha a cselekmény egy olyan szerzői mű tekintetében kerül elkövetésre, amelyből közvetlen vagyoni haszon nem származik, a szerzőtől előnyt nem követelnek az érvényesítés lehetővé tételéért.[48]

A második típusú elkövetési magatartáshoz egy elkövetési mód is párosul, nevezetesen a munkakörrel, a tisztséggel, illetőleg tagsággal való visszaélés. Ennek kapcsán felmerül a kérdés, hogy a fenyegetést bele lehet-e érteni a törvényi tényállásba, hiszen ha a követelés nem teljesül, az elkövető megakadályozhatja az alkotás hasznosítását, illetőleg érvényesítését. Abban az esetben, ha a fenyegetés a fenyegetettben komoly félelmet vált ki, illetőleg a súlyos hátrány kilátásba helyezése alkalmas arra, hogy a megfenyegetettben komoly félelmet keltsen,[49] úgy a Btk. 323. §-a szerinti zsarolás valósul meg és nem bitorlás.

Az elkövetési magatartás első változatánál eredmény-bűncselekményről beszélhetünk, ugyanis a vagyoni hátrány bekövetkezésével válik a bűncselekmény befejezetté. (A második elkövetési magatartás esetében immateriális bűncselekményről van szó, ugyanis az elkövetési magatartás tanúsításával a bűncselekmény befejezetté válik, a vagyoni hátrány bekövetkezése nem feltétel.) A vagyoni hátrány miatt is nevezik az első fordulatot vagyoni hátrányt eredményező plágiumnak.[50] A vagyoni hátrány alatt a vagyonban okozott kárt és az elmaradt vagyoni előnyt egyaránt értjük.[51] Lényeges azonban megemlíteni, hogy a minősítés szempontjából a vagyoni hátrány nagysága nem bír jelentőséggel, azaz akár kisebb, akár különösen jelentős az a vagyoni hátrány, melyet az elkövető okoz,[52] a cselekmény ugyanúgy minősül, a büntetés kiszabásánál lehet legfeljebb jelentősége az okozott vagyoni hátrány mértékének. Ezt a típusú szabályozást nem tartjuk indokoltnak, mert az egyes bitorlási magatartások között aszerint is különbséget kellene tenni, hogy mekkora vagyoni hátrányt okoznak, hiszen nagyobb vagyoni hátrány nagyobb társadalomra veszélyességet jelent. Emiatt indokolt lehet az alapeset mellett minősített esetek szabályozása is a vagyoni hátrány nagyságához mérten. A minősített esetek törvénybe iktatása azért is fontos lehet, mert a bitorlásnak nincs szabálysértési változata. (A vagyoni hátrány meghatározásánál, illetőleg számítási módjának gyakorlatával a szerzői vagy szerzői joghoz kapcsolódó jogok megsértése elnevezésű tényállás kapcsán foglalkozunk részletesebben.)

A bitorlás – mindkét elkövetési magatartás esetén – szándékos bűncselekmény, míg az első esetben a hátrány okozása tekintetében az eshetőleges szándék is elegendő, addig a második fordulat tartalmazza a haszonszerzési célzatot is, hiszen az elkövető csak azért cselekszik, hogy a haszonból részesítsék, mely egyenes szándékot von maga után.[53]

A bitorlás első elkövetési magatartása kapcsán a tettes bárki lehet, kivéve magát a szerzőt. Minden olyan esetben, amikor többszerzős műről van szó, ugyancsak megvalósulhat a bűncselekmény, hiszen tettese lehet a bitorlásnak mindaz, aki saját magát úgy tünteti fel a művön, mintha annak megalkotásában nemcsak közreműködött, hanem az egész művet maga alkotta meg. Így a többszerzős művek közül a gyűjteményes művek esetében – ahol az egyes szerzők egymásra tekintet nélkül alkotják meg a művüket és ezeket egy alkotó szerkesztő válogatja össze – a bitorlás tettese lehet maga a szerkesztő is, ha magát nem szerkesztőként, hanem a gyűjteményes műben szereplő egyes művek szerzőjeként tünteti fel. Együttesen létrehozott művek esetén[54] – amelyeknél a megalkotásban együttműködő szerzők

hozzájárulásai oly módon egyesülnek, hogy a létrejövő egységes műben nem lehetséges az egyes szerzők jogait külön-külön meghatározni – amennyiben az egész művet valamelyik szerző a sajátjának tünteti fel, megvalósítja a bitorlást ugyanúgy, ahogy a szorosabb értelemben vett közös művek fajtáinál a szerzőtársas, illetőleg az összekapcsolt művek tekintetében is a fentiekhez hasonlóan megvalósíthatja a szerzői mű egyik szerzője is a bűncselekményt.[55]

A bitorlás második fordulata esetén a tettes csak olyan személy lehet, akinek a gazdálkodó szervezetnél betöltött munkakörénél fogva kötelezettségei közé tartozik a szerzői művekkel kapcsolatos érdemi tevékenység. Ilyenek lehetnek tipikusan valamely kiadónál tevékenykedő azon személyek – nem feltétlenül vezető beosztásban lévők – akik feladatkörébe tartozik annak elbírálása, hogy egy adott művet az adott kiadó megjelentet-e, arra vonatkozóan köt-e kiadói szerződést. Ezen fordulat gyakorlati előfordulása azonban meglehetősen ritka.

Az első fordulat esetén a cselekmény befejezetté válik a vagyoni hátrány bekövetkezésével, míg tényállásszerű magatartás tanúsítás esetén, de a vagyoni hátrány elmaradása esetén a kísérlet valósul csak meg. A második fordulat esetében akkor válik befejezetté a bitorlás, ha a hasznosítás, illetőleg az érvényesítés függővé tétele attól függően történik meg, hogy az elkövető a díjból, haszonból vagy a nyereségből részesedik, ahol fogalmilag nehezen képzelhető el kísérlet.

A bitorlás annyi rendbeli lesz, ahány sértett ellen követik el a cselekményt. Ha ugyanannak a sértettnek a sérelmére követnek el több cselekményt, az folytatólagos egységet képez, míg ha egyetlen cselekmény okoz ugyanannak a sértettnek ismétlődő hátrányt, akkor természetes egység áll fenn.[56]

Összefoglalva és értékelve a tényállást megállapítható, hogy a differenciálatlanul, három évig terjedő szabadságvesztéssel fenyegetett tényállásszerű bitorló magatartások között a jogalkotó nem teszi lehetővé – a társadalomra veszélyessége alapján – történő különbségtételt, amely növeli a jogalkalmazónak a büntetés kiszabása során a felelősségét. Ezen mindenképpen célszerű változtatni a vagyoni hátrány mértékéhez igazodó minősített esetek törvényi szabályozásával.

III.2 Szerzői vagy szerzői joghoz kapcsolódó jogok megsértése

A gyakorlati előfordulását tekintve legjelentősebb és legfontosabb tényállás a szerzői és ahhoz kapcsolódó jogok megsértése, melynek lényege a szerzői művek, illetőleg szomszédos jogi teljesítmények és adatbázis előállítók jogainak elvileg mindenfajta megsértése.[57] Az alapesetben vétségnek minősülő és két évig terjedő szabadságvesztéssel, közérdekű munkával vagy pénzbüntetéssel büntetendő cselekmény elkövetési tárgya lehet minden szerzői mű.[58] Elkövetési magatartás lehet az elkövetési tárgyakhoz köthető jogok bármilyen megsértése, azzal, hogy az vagyoni hátrányt keletkeztet; ekkor válik ugyanis a bűncselekmény befejezetté. Az elkövetési magatartások tekintetében segítségül hívhatjuk az Sztj. rendelkezéseit és azt mondhatjuk, hogy a szerző bármilyen személyhez fűződő, illetve vagyoni jogának megsértése – amennyiben az vagyoni hátrányt eredményez – tényállásszerű elkövetési magatartást valósít meg. Akár a mű nyilvánosságra hozatala, a névfeltüntetés joga, a mű egységének (integritásának) védelméhez fűződő személyhez fűződő jogok megsértése esetén, illetőleg akár a mű felhasználásával, illetve felhasználása engedélyezésével kapcsolatos bármilyen jogsértő magatartás – amely vagyoni hátrányt okoz – megvalósítja a bűncselekményt.[59] E körben különösen fontos lehet az Sztj. által lehetővé tett szabad felhasználások[60] kereteinek túllépése. A regény mint önálló irodalmi műnek a szerző jogutódjával kötött kiadói szerződés hiányában történő megjelentetése nem tartozik a szabad felhasználás körébe, hanem önálló kiadásnak minősül, ezért szerzői jogsértést valósít meg.[61] Ugyancsak rámutatott arra a bírói gyakorlat, hogy a számítógépi programoknak a

szabad felhasználás joga nélkül való megszerzése mástól másolás céljára a Btk. 329/A §-a szerinti bűncselekményt valósítja meg.[62] Ennek kapcsán a Legfelsőbb Bíróság rámutatott arra, hogy téves az az álláspont, mely szerint a számítógépi program egy példányban való magáncélú másolása, forgalomba hozatala jövedelemszerzés célzata nélkül is minden esetben sérti a szerzői jogokat. A vásárló a magáncélú másolat készítésével nem sérti meg a szerzői érdekeket, ilyen esetben bűncselekmény nem valósul meg. Sajnálatos módon nem egységes a bírói gyakorlat, ugyanis a fentivel szöges ellentétben álló eseti döntés is ismert, mely kifejezetten azt állapítja meg, hogy megvalósul a szerzői, illetőleg szerzői joghoz kapcsolódó jogok megsértésének a vétsége akkor, ha valaki a számítógépi programot nem forgalomba hozatal vagy jövedelemszerzés céljából, hanem kizárólag saját felhasználásra akár egy példányban is lemásolja.[63]

Az ilyen elkövetési magatartások esetén az Szjt. segítségül hívását a bírói gyakorlat is megerősítette, kimondva, hogy ezen bűncselekménynek a törvényi tényállása keretdiszpozíció, melyet az elkövetéskor hatályos rendelkezések töltenek ki tartalommal.[64] Ezzel párhuzamosan azonban arra is rámutat a bírói gyakorlat, hogy a szerzői, illetőleg ahhoz kapcsolódó jogok megsértése miatt emelt vád esetén a büntetőbíróságnak önállóan kell vizsgálni, hogy a büntetőjogi felelősséget megalapozó jogsértés megvalósult-e és e jogkérdések eldöntése más polgári eljárástól nem tehető függővé.[65] Ennek azért van jelentősége, mert kizárólag a jogosultat illető vagyoni hátrány megállapítása jöhet szóba a büntetőeljárás során. Így a vagyoni hátrány meghatározásánál is először azt kell vizsgálni, hogy ki minősül sértettnek, mely során különös jelentősége lehet az egyes felhasználási szerződéseknek, melyekben az egyes felhasználásokra engedélyt adhat az eredeti jogosult.[66]

Megvalósítja a Btk. 329/A §-a szerinti bűncselekményt, aki a saját számítógépének a lemezére más számítógépének programját és a hozzá tartozó dokumentációkat (szoftvereket) viszi fel, amelyekért szerzői díjat nem fizet, és a tevékenységével összefüggésben a szoftverek szerzőinek vagyoni hátrányt okoz. Megvalósul a bűncselekmény akkor is, ha a közös jogkezelési engedélyezési jog kerül megsértésre.[67]

A bűncselekmény akkor válik befejezetté, ha az eredmény, azaz a vagyoni hátrány is beáll.[68] A vagyoni hátrányt ezen tényállás esetén is a vagyonban okozott kár és az elmaradt vagyoni előny jelenti,[69] a gyakorlatban azonban a vagyoni hátrány meghatározásának komoly szerepe van, ahol elsősorban az igazságügyi szakértő, illetőleg a Szerzői Jogi Szakértő Testület által kialakított elveknek és konkrét szabályoknak fontos szerepe van. A vagyoni hátrány megállapításánál egyrészt kárbecslést alkalmaznak, másrészt pedig emellett új formák és új módszerek léteznek, utóbbiak elsősorban az internetes, illetőleg digitális kalózkodás esetére. A vagyoni hátrány meghatározásánál a szakértők is a kár és az elmaradt vagyoni előny fogalmából indulnak ki. Eszerint kár a bűncselekménnyel a vagyonban okozott értékcsökkenés,[70] míg elmaradt vagyoni előny alatt azt az értéket értjük, amellyel a sértett vagyona bűncselekmény hiányában gyarapodott volna. Ennek leggyakoribb megjelenési formája az elmaradt haszon, kamat vagy munkabér. A vagyoni hátrány meghatározásánál a jogsértő tevékenység módozatát a jogsértés súlyát, jellegét, egyéb körülményeit esetenként az elkövetés helyét, illetőleg a művek és forgalmazók közötti differenciálást is figyelembe veszik a szakértők. A gyakorlatban a vagyoni hátrány nagyságánál a mű jogszerű felhasználásáért fizetendő egy kazettára vetített jogdíj hányadot, mint minimumot vesznek alapul a művekkel kapcsolatos szerzői jogsértések esetén. Abban az esetben, ha moziban bemutatott filmek jogosulatlan másolása vagy forgalmazása történik ezen művek legális videó forgalmazását megelőzően, egy darab mősoros videokazetta nettó listaárát és három darab mozijegy átlagárát, összesen kb. 15.000,- Ft-ot tekintenek irányadónak filmenként vagy jogsértésenként.[71] Mősoros videokazetták jogosulatlan többszörözésénél és terjesztésénél a mősoros videokazetta belföldi kiadói nettó listaárát tekintik kiindulási alapnak a vagyoni

hátrány meghatározásánál, és ehhez járul még az ún. viszontforgalmazási kár, ami azt jelenti, hogy egy adott környéken a forgalmazott hamis kazetta elveszi a helyét egy eredeti műsoros kazettának, így a jogtisza kazettákat kölcsönző videótéka-tulajdonosokat is kár éri.[72]

A „mozi-jogos” vagy „videó-jogos” film jogosulatlan nyilvánosságához közvetítése esetén az okozott vagyoni hátrány három elemből tevődik össze, a nemzetközi szerzői jogdíjból, a vetítési díjból, azaz a film jogszerű felhasználásáért fizetendő szokásos mértékű díjből, valamint a viszontforgalmazói kárból, melyen azt értjük, hogy vagyoni hátrány éri közvetlenül a film videó forgalmazóját, és közvetve a videótékákat üzemeltetőket is, melynek mértékét a műsoros videokazetta lista árának duplájával lehet kalkulálni.[73] A gyakorlatban a vagyoni hátrány 20.000,- Ft-tól 2.000.000,- Ft-ig terjedhet ilyen esetekben.

Számítógépes hálózat (Internet) útján nyilvánosságához történő jogosulatlan közvetítés esetében a vagyoni hátrány összegének meghatározása azért nehézkes, mert a kár szempontjából releváns irányszámok (nézőszám, vevőkör, nyugdíj) nem léteznek, a kiindulópontot csak egy adott internetes honlap látogatottsága, illetőleg filmek digitalizált rögzítésére alkalmas videokártyával rendelkező számítógépek száma jelenheti, ahol a bevétel csökkenéséről, illetőleg az eladott kevesebb műsoros kazettában megmutatkozó kárról beszélhetünk. A másik megközelítés szerint egy adott film jogdíját, azaz bekerülési költségét vehetjük alapul, ahol azonban internetes vetítésre kialakult jogdíjtarifa hiányában pontos adatokat nehezen lehet meghatározni.[74]

Szoftver jogosulatlan többszörözése és terjesztése esetén a szerzőnek, illetőleg jogutódjának okozott vagyoni hátrány mértékét a szoftverpéldányok kiskereskedelmi árának alapul vételével kell meghatározni (több kiskereskedelmi ár esetén a szoftver eredeti forgalmazója vezérképviselőjének árait figyelembe véve) és annak eredeti összegéből le kell vonni az ÁFÁ-t, majd a jogosulatlanul használt szoftverek példányszámát kell megszorozni az egységárral.[75]

Kísérlet akkor állapítható meg, ha az elkövetési magatartás tanúsítása ellenére az eredmény elmarad. Így kísérlet valósul meg akkor, ha az elkövető szándéka a jogellenesen másolt videokazettáknak értékesítésre felkínálásával 32 jogtulajdonos érdekeinek a sérelmére irányult, de a cselekmény eredményének – a vagyoni hátránynak – a bekövetkezését a próbavásárlás folytán történő leleplezés, és a videokazetták lefoglalása megakadályozta.[76] Nem valósítja meg azonban ezen bűncselekmény kísérletét az, aki az újsághirdetésben – a kizárólagos forgalmazók érdekeit veszélyeztetve – a műsoros videokazetták értékesítését hirdeti meg, ugyanis a tényleges forgalomba hozatalt – mint elkövetési magatartást ez esetben nem kezdi meg a terhelt, csupán az ehhez szükséges, illetőleg ezt könnyítő feltételeket biztosítja, készíti elő, azaz csak a Btk. 18. §-ában írt előkészületi szakaszig jut el. A 329/A §-a azonban az előkészületet nem rendeli büntetni.[77] Kísérlet esetén vizsgálni kell az elkövető szándékát, hogy milyen nagyságú vagyoni hátrány okozására irányul, mert ettől függ a kísérleti stádiumban maradt bűncselekmény minősítése.[78] A büntetési tétel magasabb, azaz minősített esetként kerül szabályozásra az, ha a cselekmény jelentős vagyoni hátrányt,[79] ha különösen nagy vagyoni hátrányt okoz,[80] vagy ha azt különösen jelentős vagyoni hátrányt[81] okozóan követik el. Nem került azonban megállapításra a vagyoni hátrány alsó szintje, így akár nagyon csekély[82] vagyoni hátrány esetén is megállapítható a büntetőjogi felelősség. A szabályozással szemben kritikai észrevételként fogalmazható meg, hogy indokolt lehet a tényállás módosítása a kisebb, illetőleg nagyobb vagyoni hátrány szerinti minősített esetek szabályozásával, ezáltal is különbséget téve a különböző súlyú magatartások között. Ennek hiányában ugyanis kisebb vagyoni hátrányt okozó elkövetés esetén legfeljebb a társadalomra veszélyesség hiányára történő hivatkozással lehet elkerülni a büntetéssel való fenyegetettséget. A bírói gyakorlat szerint a Btk. 329/A § (1) bekezdése szerinti vétség – társadalomra veszélyesség hiányában – nem állapítható meg a vendéglátóipari

magánvállalkozást folytató vádlott vonatkozásában. A vádlott büntetőjogi felelőssége nem állapítható meg egy eseti döntés szerint az Artisjussal kötött megállapodás alapján, ha vállalja, hogy a gépzene-szolgáltatás fejében jogdíjat fizet, de ennek – a vállalkozás sikertelensége miatt – csak részben képes eleget tenni.[83] Megállapítható ugyanakkor a vétség elkövetése a bírói gyakorlat szerint akkor, ha a vendéglátó-ipari egységet működtető kft. rádiókészülék működtetéséhez ellenszolgáltatást nyújt, de a kft. ügyvezető igazgatója a zeneszolgáltatás után járó jogdíjat a jogosultnak a felszólítás ellenére nem fizeti meg, ahol is az elkövetési magatartás a jogdíj megfizetésének elmulasztása, melyet az a természetes személy valósít meg, akinek kötelessége lett volna a fizetési aktus teljesítése, és az is közömbös, hogy a jogdíj megfizetése kinek a vagyont terhelte volna.[84] Amint az utóbbi bírósági döntésből is megállapítható, a bűncselekmény alanya tettesként bárki lehet, közös elkövetés esetén társtetteség is megvalósulhat. Alanya lehet a szerzői és a szerzői jogokhoz kapcsolódó jogok megsértése bűncselekményének a filmforgalmazásra jogosult is, ahol is a sértettek számára igazodó többrendbeli bűncselekmény megállapításának van helye, ha pedig ugyanazon sértett sérelmére több cselekményt követtek el, a folytatóságosság megállapítása indokolt.[85]

A bűncselekmény második fordulója esetén – ahol a befejezetté váláshoz szükséges az eredmény, a vagyoni hátrány bekövetkezése – egyenes és eshetőleg szándékkal történt elkövetés is szóba jöhet, illetve a negyedik bekezdés szerinti gondatlanságból elkövetett vétségéről is beszélhetünk, míg az első fordulat szerinti haszonszerzési célzat miatt a cselekmény csak egyenes szándékkal követhető el, bár nem szükséges, hogy az elkövető tényleges haszonra is szert tegyen.[86] Gondatlan elkövetés esetén a vagyoni hátrány mértékének a büntetési tétel szempontjából nincs jelentősége.

Megjelenik minősítő körülményként továbbá az üzletszerűség is, mely alatt azt értjük, ha valaki ugyanolyan vagy hasonló jellegű bűncselekmény elkövetése révén rendszeres haszonszerzésre törekszik.[87]

A bűncselekmény sértettje a szerző, illetőleg a kapcsolódó jog jogosultja lehet, vagy bárki más, aki az értékesítési folyamatban a bűncselekmény elkövetése révén kárt szenved.

A Btk. 77. § (1) bekezdése d) pontja alapján el kell kobozni azt a dolgot, amelyre a bűncselekményt elkövették. Ugyancsak elkobzásnak van helye arra a dologra nézve, amelyet a bűncselekmény elkövetéséhez eszközül használtak, vagy arra szántak.[88] valamint amely bűncselekmény elkövetése útján jött létre.[89] Az előbbi esetre a jogsértő szoftver többszörözéséhez használt számítógépet, utóbbira a jogsértéssel előállított „kalóz” hangfelvételeket lehet példaként említeni. Nincs helye elkobzásnak bűncselekmény elkövetéséhez eszközül használt vagy arra szánt dolog, illetőleg azon dolog esetében, amelyre a bűncselekményt elkövették akkor, ha a dolog nem az elkövető tulajdona, kivéve, ha a tulajdonos az elkövetésről előzetesen tudott, feltéve, hogy az elkobzás mellőzését nemzetközi jogi kötelezettség nem zárja ki.[90]

Fontos továbbá tisztázni azt is, hogy a bitorlást mi határolja el a szerzői vagy szerzői joghoz kapcsolódó jogok megsértése elnevezésű tényállástól. Az egyik elhatárolási elem az, hogy az utóbbi esetben hiányzik a plágium eleme,[91] a másik az, hogy az előbbi esetben az elkövető a művet sajátjaként tünteti fel, míg az utóbbinál a vagyoni hátrány okozásával a művet engedély nélkül használja fel. Ebből következően a két tényállás nem áll egymással a specialitás viszonyában, ezért közöttük bűnhalmazat nem keletkezhet.[92]

Összefoglalva a szerzői és szerzői joghoz kapcsolódó jogok megsértése tényállásának kapcsán írottakat elmondható, hogy a tényálláshoz kapcsolódó szerteágazó bírói gyakorlat hozzásegíti a jogalkalmazókat ahhoz, hogy könnyebben megértsék, hogy mely cselekmények esetén valósítanak meg a terheltek a Btk. 329/A. §-ába ütköző magatartást. Ez azért nagyon lényeges, mert a Btk-t e körben együtt kell alkalmazni az Szjt. rendelkezéseivel. Kiemelendő továbbá, hogy csekély súlyú jogsértések esetében – társadalomra veszélyesség hiányában – a

bíróságok rendszerint felmentik a vádlottat, akivel szemben ily módon polgári jogi objektív és szubjektív alapú szankciók alkalmazhatók csak. Indokolt lenne – különös tekintettel a vagyoni hátrány mértékéhez igazodó szabályozási elvre – a bűncselekmény szabálysértési alakzatát is megalkotni, mely jelenleg nem szerepel az egyes szabálysértésekről szóló 18/1999. (XII.28.) Korm. rendeletben.

III.3. Szerzői vagy szerzői joghoz kapcsolódó jogok védelmét biztosító műszaki intézkedés kijátszása

A Btk. 329/B §-ában meghatározott tényállás a WIPO Szerzői Jogi Szerződése, illetőleg az Előadásokról és Hangfelvételekről szóló Szerződése nyomán került rögzítésre a büntetendő cselekmények sorában, összhangban az Szjt. rendelkezéseivel.[93]

A bűncselekmény elkövetési tárgya a műszaki intézkedés, melynek fogalmát a szerzői jogi törvényünk határozza meg. Eszerint műszaki intézkedésnek minősül minden olyan eszköz, alkatrész vagy technológiai eljárás, illetőleg módszer, amely arra szolgál, hogy a szerzői jog jogosultja által nem engedélyezett cselekményeket – rendeltetésszerű működése révén – megelőzze, illetve megakadályozza.[94] Az Szjt. szerint a szerzői jog megsértésének következményeit kell alkalmazni olyan eszköz, termék, vagy alkatrész előállítására, behozatalára, terjesztésére, eladására, bérbeadására, eladás vagy bérbeadás céljából történő reklámozására, kereskedelmi céllal való birtoklására, illetve olyan szolgáltatás nyújtására, amelyet a hatásos műszaki intézkedés megkerülése céljából kínálnak, reklámoznak vagy forgalmaznak; illetve amelynek a hatásos műszaki intézkedés megkerülésén kívül nincs számottevő gazdasági jelentősége, célja, vagy amelyet elsősorban a hatásos műszaki intézkedés megkerülésének lehetővé tétele vagy megkönnyítése céljából terveztek, gyártottak, alakítottak át, illetve teljesítettek.[95]

A műszaki intézkedések a szerző jogának a sérelemmentes érvényesülését hivatottak biztosítani, olyan technikai megoldásokkal, amelyek a mű, a szerző akarata és engedélye szerinti, nyilvánosság felé történő közvetítést garantálják.[96] A gyakorlatban a műszaki intézkedés nem jelent mást, mint CD-k írásvédett funkcióval való ellátását, filmek, műsorok nyilvánosságra közvetítése során alkalmazott dekóderek alkalmazását.[97]

A bűncselekmény törvényi tényállása három elkövetési magatartást határoz meg, egyrészt a műszaki intézkedés megkerülését, illetve az ahhoz szükséges eszköz, termék, berendezés vagy felszerelés készítését, előállítását,[98] másrészt ezek átadását, forgalomba hozatalát, vagy azzal való kereskedést,[99] harmadrészt a gazdasági, műszaki, szervezési ismeretek rendelkezésre bocsátását.[100] Az első csoportja az elkövetési magatartásoknak egy még nem létező eszköz létrehozását megvalósító cselekményben testesül meg, az elkövetési magatartások befejezettségének nem feltétele, hogy a termék, eszköz, illetőleg berendezés vagy felszerelés az azt előállítónak a birtokából ki is kerüljön.[101] Az elkövetési magatartások második csoportjánál a műszaki intézkedések megkerülését elősegítő eszközök, berendezések, termékek, illetőleg felszerelések forgalomba kerülnek. Álláspontunk szerint ehhez a második fordulat szerinti elkövetési magatartáshoz, annak befejezettségéhez nem szükséges az, hogy a forgalomba hozatalt az végezze el, aki az eszközt, terméket, berendezést vagy felszerelést készítette, illetőleg előállította. Pusztán a forgalomba hozatal befejezett elkövetési magatartást valósít meg. Nem értünk egyet a Btk. kommentár azon álláspontjával, mely szerint, ha az eszköz átadója, illetőleg forgalomba hozója azonos a készítő, illetőleg előállító személyével, akkor cselekménye, mint saját maga által készített eszköz forgalomba hozatalára irányuló cselekmény a Btk. 329/B § (1) bekezdés a) pontja szerint minősül, s a b) pont szerinti magatartás ilyenkor csak súlyosbító körülményként jöhet figyelembe.[102] Az elkövetési magatartások harmadik csoportja valójában a know-how illetéktelen személy számára történő hozzáférhetővé tételét jelenti.

A bűncselekmény csak szándékosan követhető el, egyenes szándékkal, hiszen a jogalkotó itt célzatot is szabályoz, nevezetesen azt, hogy az elkövető haszonszerzés végett fejtse ki tevékenységét. Egy olyan esetben, amikor a szerzői mű jogosultjára vonatkozó adatot az elkövető eltávolít és az alkotást sajátjaként is feltünteti – amennyiben a haszonszerzési célzat is fennáll – a bitorlás mellett a jelen pontban tárgyalt bűncselekmény elkövetése is megállapítható.

A bűncselekmény alanya az első két elkövetési magatartás esetén bárki lehet, míg a harmadik elkövetési magatartás esetén csak az adott műszaki, szervezési ismeretekkel rendelkező, azaz a know-how ismerője lehet. A jogalkotó az üzletszerűséget minősítő körülményként szabályozta.[103] E körben a „kijátszás” szó szorul értelmezésre, ugyanis a jogalkotó a műszaki intézkedés kijátszását egyfajta gyűjtőfogalomként meghatározva rendeli súlyosabban büntetni az üzletszerű elkövetést. Kijátszáson érteni kell a fentebb ismertetett valamennyi elkövetési magatartást.

A törvényalkotó büntetlenséget biztosított a hatásos műszaki intézkedés megkerülése céljából, illetőleg az ahhoz szükséges eszköz, termék, berendezés, felszerelés készítője, illetőleg előállítója számára arra az esetre, ha (i) a tevékenységét mielőtt a hatóság tudomására jutott volna, a hatóságnak felfedi, (ii) az elkészített, illetőleg előállított dolgot egyidejűleg a hatóságnak átadja és (iii) lehetővé teszi a készítésben, előállításban résztvevő más személy kilétének megállapítását. Nyilvánvalóan a jogalkotó itt azt az örök igazságot ismerte fel, mely szerint nagyobb érdek fűződik adott esetben a bűncselekmény elkövetésében közreműködő személyek kilétének feltáráshoz és az elkövető részéről az elkészített dolog hatóság részére történő rendelkezésre bocsátásához, mintsem az elkövető mindenáron történő megbüntetéséhez.

Összességében elmondhatjuk, hogy az itt tárgyalt tényállás alapvetően fontos a szerzői jogi jogbitorló magatartások visszaszorításában, tényleges jelentőségét azonban a tényállásra épülő – egyelőre még publikált döntésekből meg nem ismerhető – bírói gyakorlat fogja érvényre juttatni.

III.4 Jogkezelési adat meghamisítása

Az előző pontban tárgyalt törvényi tényállással mutat rokonságot a jogkezelési adat meghamisítása elnevezésű bűncselekmény is. Nemcsak az kapcsolja össze a két tényállást, hogy a két WIPO–Szerződés tartalmaz a jogkezelési adatokra vonatkozóan is rendelkezést, műszaki intézkedésekkel együtt, hanem az, hogy a jogkezelési adat is, mint az itt tárgyalt bűncselekmény elkövetési tárgya egy olyan „dolog”, amely a szerzői művekkel is kapcsolatos jogi teljesítmények leghatékonyabb védelmét szolgálja. A bűncselekmény elkövetési tárgyaként tehát a jogkezelési adatot jelölhetjük meg, amely a jogosultaktól származó minden olyan adatot jelenti, amely a művet, a szerzőt, vagy a műre vonatkozó jogok más jogosultját azonosítja, vagy a felhasználás feltételeiről tájékoztat, ideértve az ilyen adatokat megjelenítő számokat vagy jelzéseket is, feltéve, hogy az adatokat a mű példányához kapcsolják, illetve a mű nyilvánosságához történő közvetítésével összefüggésben jelenítik meg.[104] Az elkövetési tárgyhoz mindenképpen hozzátartozó további ismérv az, hogy a jogkezelési adatot az adott szerzői művek, illetőleg kapcsolódó jogi teljesítmények felhasználásával összefüggésben jelenítsék meg, amennyiben ugyanis a szerzői jogi értelemben vett felhasználás[105] nem történik meg, úgy az itt tárgyalt bűncselekmény elkövetése sem állapítható meg. Nem bűncselekmény tehát, ha egy adott szerző művén a jogkezelési adat úgy kerül elhelyezésre, hogy a szerző a művét „a fiókban tartja”, arra vonatkozóan felhasználási szerződést nem köt, illetve maga sem használja fel az adott szerzői művet, azaz ilyen esetben tényállásszerű elkövetési magatartás esetében sem valósul meg bűncselekmény.

A bűncselekmény elkövetési magatartása kettős, egyrészt a jogkezelési adat eltávolítása, másrészt a megváltoztatása, mindkét esetben jogosulatlan módon, azaz a jogosult hozzájárulása nélkül.

A bűncselekmény alanya bárki lehet, kivéve azon személyt, aki az adott mű szerzője, illetőleg a kapcsolódó jogi teljesítmény jogosultja. Erre utal a törvényi tényállásban a „más” szó. A bírói gyakorlatnak kell állást foglalni majd azon kérdésben, hogy megállapítható-e az itt tárgyalt bűncselekmény elkövetése olyan esetben, amikor valaki mint szerzői jogi jogosult felhasználási szerződést köt az adott műre és az ily módon jogosultságot szerzett személlyel szemben követi el a tényállásszerű magatartást. Megítélésem szerint ez esetben nem beszélhetünk a bűncselekmény megvalósulásáról, hiszen a szerzői alkotás ilyen esetben nem minősül „más” szerzői alkotásának, annak szerzője továbbra is az eredeti szerző marad. Más a helyzet azonban abban az esetben, ha olyan szerzői alkotásokról van szó, amelyekre nézve a vagyoni jogok átruházhatók és amelyeknél nemcsak a felhasználásra ad engedélyt az eredeti szerző.[106] Ezen esetben – bár csak a vagyoni jogok tekintetében – kizárólag azt a személyt lehet jogosultnak tekinteni, akire átruházta a szerző az eredeti mű vagyoni jogait. Így álláspontunk szerint ez esetben az ilyen személyekkel szemben, amennyiben az átruházó tanúsít tényállásszerű magatartást, a jogkezelési adat meghamisítása bűncselekménye megállapítható. Gyengíti azonban ezt az érvelést az, hogy a vagyoni jogok átruházása ellenére a személyhez fűződő jogok továbbra is a mű eredeti szerzőjét illetik meg ilyen esetben is.

A bűncselekmény egyenes szándékkal követhető el, hiszen a jogalkotó a haszonszerzési célzatot is tényállási elemként rögzítette, melynek következtében előfordulhat kísérleti stádiumban maradó cselekmény is.

A jogkezelési adat meghamisítása bűncselekmény kodifikálásával a szerzői jogi jogsértések újabb területét fedte le a jogalkotó. A jogkezelési adatok szerepe a digitalizáció következtében egyre inkább fokozódik, melyből levonható az a következtetés is, hogy a bírói gyakorlatban a jövőben szép számmal fognak előfordulni az ezen tényálláson alapuló döntések. A jövőben a bírói gyakorlatra hárul ezen tényállás „életre keltése.”

IV. Konklúzió – a jövő útja

A szerzői művek és a szerzői joghoz kapcsolódó jogok megsértésének jogkövetkezményei között a büntetőjogi jogkövetkezmények alkalmazása kiegészíti az ezen szellemi alkotások megsértőivel szemben más jogágak szankciórendszere nyújtotta fellépési lehetőséget, a büntetőjog a többi jogág eszközrendszerével együtt képes hatékony védelmet biztosítani a jogsértőkkel szemben. Kétségtelen tény, hogy hatályos büntetőjogi szabályaink összhangban vannak a szerzői jog polgári jogi szabályanyagával, nemzetközi és európai uniós kötelezettségvállalásainkkal, azonban nem szabad megfeledkezni arról sem, hogy a büntetőjog eszköztárának igénybevétele a túlzott szigor alkalmazása[107] nem minden esetben a leghatékonyabb eszköz a jogsértővel szemben, különösen nem akkor, amikor egy adott cselekmény társadalomra veszélyessége meglehetősen csekély. A jogalkalmazó felelőssége, hogy ezt érzékelve mindig az adott konkrét helyzetnek megfelelő, leginkább alkalmas szankciókat vegye igénybe annak érdekében, hogy a szerzői és kapcsolódó jogok jogosultjai mindig a kellő védelemben részesüljenek.

Levonhatjuk azt a következtetést, hogy a jogérvényesítések egyik eszköze lehet a törvényi szabályozás, emellett azonban ugyanilyen fontos szerepe van a jogvédő szervezetek és a felhasználók közötti magánjogi megállapodásoknak, valamint a jogsértések hatékony felderítésének is.[108] Nem szabad továbbá figyelmen kívül hagyni azt a szociológiai tény sem, mely szerint az Interneten elkövetett szerzői jogsértésekkel kapcsolatosan a visszatartó erőt sokszor inkább egy magasabb összegű kártérítés, illetőleg az attól való félelem jelenti,

semmint a büntetőjogi felelősségre vonás. Ez is rávilágít a büntetőjogi és polgári jogi szabályok együttes, komplex alkalmazására minden egyes szerzői jogi jogsértés esetén.[109] A technika fejlődésével elengedhetlenné válik a jogi szabályozás folyamatos változása is, mely alatt értenünk kell a büntetőjogi szabályozás jövőbeli változását is. E körben egy fentebb már hivatkozott, európai közösségi szintű jogalkotási folyamatról kell említést tennünk. A szellemi tulajdonjogok érvényesítését biztosító büntetőjogi intézkedésekről szóló irányelv,[110] valamint egy tanácsi kerethatározat a szellemi tulajdonjogokat érő sérelmek visszaszorítására kidolgozott büntetőkeret megerősítéséről[111] vár jelenleg elfogadásra az Európai Parlament és a Tanács részéről. Az előbb említett dokumentum elfogadása esetén a tagállamoknak a belső, büntető anyagi jogi szabályaikat kellene az irányelvnek megfeleltetniük, lehetővé téve a természetes és jogi személyekkel szemben a fentebb, a II. pontban felsorolt jogkövetkezmények alkalmazását. Speciális, csak a szellemi alkotások jogára jellemző új intézkedések kerülhetnének be a magyar jogrendszerbe az új szabályozás révén, mint például a jogsértéshez elsődlegesen használt létesítmény teljes vagy részleges, végleges vagy időleges bezárása, az üzleti tevékenység folytatásának állandó vagy időleges megtiltása, állami segélyekhez és támogatásokhoz való hozzáférés tilalma.[112] A fokozottabb igazságügyi együttműködés keretében a kerethatározat célja, hogy megerősítse a tagállamok szellemi tulajdon megsértésével kapcsolatos rendelkezéseinek közelítése céljából hozott büntetőjogi intézkedéseit, valamint elősegítse és ösztönözze a tagállamok között a jogsértések elleni együttműködést.[113] Mindezt a büntetési tételek egységes szintjének és az elkobzás egységes szabályozásával, közös nyomozócsoportok felállításával, a joghatósági és a büntetőeljárás szabályok összehangolásával kívánják az európai jogalkotók megvalósítani.

Nem szabad szem elől téveszteni azt sem, hogy kiemelkedő szerep jut a mindenkor hatályos büntető anyagi jogot alkalmazó bíróságoknak, melyek szerepe a jövőben fel fog értékelődni, a szerzői jogi jogsértésekkel kapcsolatos eljárások száma minden bizonnyal növekedni fog. A növekedést prognosztizálhatjuk azon egyszerű tényből kifolyólag, hogy a digitális technika vívmányai mindennapi életünket egyre nagyobb mértékben áthatják, a szerzői jogi és kapcsolódó jogi teljesítményekhez egyre magasabb összegű vagyoni jogok társulnak, egyre nagyobb üzletté válik a szoftverhamisítás, kazettahamisítás és egyéb adathordozók hamisítása.

Meggyőződésünk, hogy a szerzők és kapcsolódó jogi jogosultak szemszögéből nézve mindenképpen előnyös és célravezető hatályos magyar büntetőjogi tényállások hatékonyan járulhatnak hozzá a bitorlókkal szembeni fellépéshez.

---

[1] A Szerző a DE-ÁJK Polgári Jogi Tanszékének egyetemi tanársegéde

[2] Dr. Tattay Levente: Az információs társadalom és az EU Infosoc irányelve, Magyar Jog, 2004. 8. szám, 496. o.

[3] Példaként említhető "Az információs társadalommal összefüggő szolgáltatások, különösen az elektronikus kereskedelem egyes kérdéseiről szóló 2000/31/EK Irányelv, valamint az elektronikus kereskedelmi szolgáltatások, valamint az információs társadalommal összefüggő szolgáltatások egyes kérdéseiről szóló 2001. évi CVIII. törvény

[4] Ideértve a szomszédos jogi és kapcsolódó jogi teljesítményeket is.

[5] Gyenge Anikó: Az Interneten elkövetett szerzői jogi jogsértések elleni védelem és az értesítési-, eltávolítási eljárás, E-akták, tanulmányok az Internet-jog világából (szerk.: Kiss Daisy), Bibó István Szakkollégium Internet-jogi Kutatócsoport, Budapest, 2003, 173. o.

[6] Szentkúti Dániel – Szűts Márton: Az Internet és a büntetőjogi felelősség egyes kérdései, Jogelméleti Szemle, www.jesz.ajk.elte.hu/szentkuti15.html

- [7] Erről részletesen Laczi Beáta: A számítógép és a büntetőjog, Magyar Jog, 2001. évi 3. szám, 74. o.
- [8] Csécsi Gyögy: A szellemi alkotások joga, Novotni Kiadó, Miskolc, 2002, 58. o.
- [9] A szerzői jogról szóló 1999. évi LXXVI. törvény IV. fejezet
- [10] Lontai Endre – Faludi Gábor – Gyertyánfy Péter – Vékás Gusztáv: Magyar polgári jog, Szellemi alkotások joga, Eötvös József Könyvkiadó, Budapest, 2004., 108. o.
- [11] Régi Szjt.
- [12] Szjt. 94. § (1) bekezdés e) pont
- [13] Gyertyánfy Péter: A szerzői jogi törvény magyarázata, Budapest, KJK-Kerszöv Jogi és Üzleti Kiadó Kft., 2000, Budapest, 437-438. o.
- [14] Szjt. 95-96. §
- [15] World Intellectual Property Organization, azaz a Szellemi Tulajdon Világszervezete
- [16] Az Egyezményt Magyarországon csak a 2004. évi XLIX. törvény hirdette ki.
- [17] Szerzői Jogi Szerződés 11. és 12. cikk
- [18] WIPO Szerzői Jogi Szerződés, 11. cikk
- [19] WIPO Előadásokról és Hangfelvételekről szóló Szerződés 18. cikk
- [20] WIPO Szerzői Jogi Szerződés 12. cikk (2) bekezdés és WIPO Előadásokról és Hangfelvételekről szóló Szerződés 19. cikk (2) bekezdés
- [21] WIPO Szerzői Jogi Szerződés 12. cikk (1) bekezdés és WIPO Előadásokról és Hangfelvételekről szóló Szerződés 19. cikk (1) bekezdés
- [22] A nemzetközi szerződésekkel való teljes összhangot a 2004. május 1-jén hatályba lépett 2003. évi CII. törvénnyel megvalósított módosítás tette lehetővé.
- [23] a Tanács 91/250/EGK Irányelve
- [24] a Tanács 92/100/EGK Irányelve
- [25] a Tanács 93/83/EGK Irányelve
- [26] a Tanács 93/98/EGK Irányelve
- [27] az Európai Parlament és a Tanács 96/9/EK Irányelve
- [28] az Európai Parlament és a Tanács 2001/29/EK Irányelve
- [29] az információs társadalomban a szerzői és szomszédos jogok egyes vonatkozásainak összehangolásáról szóló ún. Infosoc Irányelv
- [30] az Európai Parlament és a Tanács 2001/29/EK Irányelve 6. és 7. cikk
- [31] az Európai Parlament és a Tanács 2001/86/EK Irányelve
- [32] az Európai Parlament és a Tanács 2004/48/EK Irányelve
- [33] Proposal for directive of the European Parliament and of the Council on measures and procedures to ensure the enforcement of intellectual property rights (proposed by the Commission), Brussels, 30.1.2003.COM (2003) 46 final, 41-43. o.
- [34] Jelenleg önálló irányelv tervezet vár elfogadásra a szellemi tulajdonjogok érvényesítését biztosító büntetőjogi intézkedésekről, 2005/0127 (COD), melyet kiegészítene egy tanácsi kerethatározat a szellemi tulajdonjogoktól érő sérelmek visszaszorítására kidolgozott büntetőkeret megerősítéséről, 2005/0128 (CNS)
- [35] a Convention Cyber Crime kívánalmainak megfelelően került sor a Btk. 2001. évi CXXI. törvénnyel történő módosítására.
- [36] Magyarországon a TRIPS Egyezményt az 1998. évi IX. törvény hirdette ki.
- [37] TRIPS Egyezmény 61. cikk.
- [38] Erről részletesebben Tattay Levente: A bitorlások elleni fellépés az Európai Közösségben, Gazdasági és Jog, 1998. 3. szám 4. o.
- [39] A Btk. 322. § (2) bekezdésében a szellemi alkotások fogalmának körében az ipari minta helyett a formatervezési minta került meghatározásra.
- [40] A Büntető Törvénykönyvről szóló 1978. évi IV. törvény módosításáról szóló 2001. évi CXXI. törvény 73-77. §-ához fűzött magyarázat

- [41] Horváth Tibor – Kereszty Béla – Marác Vilmosné – Nagy Ferenc – Vida Mihály: A magyar büntetőjog különös része, Budapest, Korona Kiadó, 1999, 756. o.
- [42] A vagyoni elleni bűncselekmények körében az egyes tényállások között különbséget tesz Elekné dr. Nemes Klára a már a legrégebbi törvényekben is szabályozást nyert tényállások és a legújabb szabályozás eredményeképpen a Btk. XVIII. fejezetébe beiktatott tényállások között, Dr. Bodnár Ödön – Elekné Dr. Nemes Klára – Dr. Horváth Tibor: Büntetőjog, Különös rész II., Miskolci Egyetem Állam- és Jogtudományi Karán készült jegyzetében, 166. o.
- [43] Irodalmi mű, nyilvánosan tartott beszéd, számítógépi programalkotás és a hozzá tartozó dokumentáció, színmű, zenés színmű, táncjáték, némajáték, zenemű szöveggel vagy anélkül, rádió- és televíziójáték, filmalkotás és más audiovizuális alkotás, rajzolás, festés, szobrászat, metszés, könyomás útján vagy más hasonló módon létrehozott alkotás és annak terve, fotóművészeti alkotás, térképmű és más térképészeti alkotás, építészeti alkotás és annak terve, valamint az épületegyüttes, illetőleg a városépítészeti együttes terve, műszaki létesítmény terve, iparművészeti alkotás és annak terve, jelmez- és díszletterv, ipari tervezőművészeti alkotás, gyűjteményes műnek minősülő adatbázis
- [44] Gyertyánfy Péter (szerk.): A szerzői jogi törvény magyarázata, KJK-KERSZÖV Jogi és Üzleti Kiadó Kft., Budapest, 2000, 25. o.
- [45] BH 2002.426. számú eseti döntés
- [46] Szjt. 99. §
- [47] A Büntető Törvénykönyv magyarázata, Közgazdasági és Jogi Könyvkiadó, Budapest, 1996, 711. o.
- [48] Horváth Tibor – Kereszty Béla – Marác Vilmosné – Nagy Ferenc – Vida Mihály: A magyar büntetőjog különös része, Korona Kiadó, Budapest, 1999. 757. o.
- [49] Btk. 138. §
- [50] Gyertyánfy – Faludi – Kabai – Szinger – Tóth: Szerzői művek, védjegyek és szellemi teljesítmények az interneten – a magyar jogi védelem, Magyar Jog, 2004. 12. szám, 711. o.
- [51] Btk. 137. § (5) pont
- [52] Btk. 138/A § szerint akár 10.000 forintot meghaladó, akár 500 millió forintot meghaladó vagyoni hátrány
- [53] Perc Tamás: A szellemi alkotások védelmének büntetőjogi eszközei hazánkban, Cég és Jog, 2003. november, 23. o.
- [54] Szjt. 6. §
- [55] Olyan művek rendszeréről, melyek megalkotásában többen is részt vesznek, lsd. részletesen Szinger András – Tóth Péter Benjámin: Gyakorlati útmutató a szerzői joghoz, Novissima Kiadó, Budapest, 2004, 24-25. o.
- [56] A Büntető Törvénykönyv magyarázata, Közgazdasági és Jogi Könyvkiadó, Budapest, 1996, 712. o.
- [57] Dósa Imre – Polyák Gábor: Informatikai jogi kézikönyv, KJK-KERSZÖV Jogi és Üzleti Kiadó Kft., Budapest, 2003, 96. o.
- [58] Lsd. Szjt. 1. § (2) bekezdés, valamint szomszédos jogi teljesítmény, valamint az adatbázis előállítók teljesítménye
- [59] Egyes nézetek szerint a személyhez fűződő jogokat sértő magatartásnál nem merül fel vagyoni hátrány, ezért a bűncselekmény megállapításának sincs helye, a Büntető Törvénykönyv magyarázata, Közgazdasági és Jogi Könyvkiadó, Budapest, 1996, 714. o.
- [60] Szjt. 4. fejezet
- [61] BH 2000.188. számú eseti döntés és BH 2002.301. számú eseti döntés
- [62] BH 2002.616. számú eseti döntés
- [63] BH 2003.101. számú eseti döntés
- [64] BH 2000.288. számú eseti döntés
- [65] BH 2000.188. számú eseti döntés

- [66] Kiss Zoltán: A vagyoni hátrány megállapítása szerzői és szomszédos jogok megsértése miatt indított eljárásokban, Iparjogvédelmi és Szerzői Jogi Szemle, 2001. június, 15. o.
- [67] Gyertyánfy-Faludi-Kabai-Szinger-Tóth: Szerzői művek, védjegyek és szellemi teljesítmények az Interneten – a magyar jogi védelem, magyar jog, 2004. 12. szám 712. o.
- [68] BH 1996.137. számú eseti döntés
- [69] Btk. 137. § 5. pont
- [70] Btk. 137. § 5. pont
- [71] Kiss Zoltán: A vagyoni hátrány megállapítása szerzői és szomszédos jogok megsértése miatt indított eljárásokban, Iparjogvédelmi és Szerzői Jogi Szemle, 2001. június, 27. o.
- [72] Kiss Zoltán: A vagyoni hátrány megállapítása szerzői és szomszédos jogok megsértése miatt indított eljárásokban, Iparjogvédelmi és Szerzői Jogi Szemle, 2001. június, 28. o.
- [73] Kiss Zoltán: A vagyoni hátrány megállapítása szerzői és szomszédos jogok megsértése miatt indított eljárásokban, Iparjogvédelmi és Szerzői Jogi Szemle, 2001. június, 31. o.
- [74] Kiss Zoltán: A vagyoni hátrány megállapítása szerzői és szomszédos jogok megsértése miatt indított eljárásokban, Iparjogvédelmi és Szerzői Jogi Szemle, 2001. június, 37. o.
- [75] Szerzői Jogi Szakértő Testület 15/2000. számú szakértői véleménye, Kiss Zoltán-Kulcsár Eszter (Szerk.): A szerzői jog a gyakorlatban a Szerzői Jogi Szakértő Testület Véleményeinek Gyűjteménye (1997-2003), KJK Kerszöv Jogi és Üzleti Kiadó Kft., Budapest, 2004, 296-298. o.
- [76] BH 1998.324. számú eseti döntés
- [77] BH 1995.623. számú eseti döntés
- [78] A Büntető Törvénykönyv Magyarázata, Közgazdasági és Jogi Könyvkiadó, Budapest, 1996, 715. o.
- [79] a Btk. 138/A § c) pontja szerint 2.000.000,- Ft-ot meghaladó, de 50.000.000,- Ft-ot meg nem haladó hátrány
- [80] a Btk. 138/A § d) pontja szerint 50.000.000,- Ft-ot meghaladó, de 500.000.000,- Ft-ot meg nem haladó hátrány
- [81] a Btk. 138/A § e) pontja szerint 500.000.000,- Ft-ot meghaladó hátrány
- [82] a Btk. 138/A § a) pontja szerint 10.000,- Ft-ot meghaladó hátrány
- [83] BH 2001. 307. számú eseti döntés
- [84] BH 2002. 301. számú eseti döntés
- [85] BH 1996. 137. számú eseti döntés
- [86] Percz Tamás: A szellemi alkotások védelmének büntetőjogi eszközei hazánkban, Cég és Jog, 2003. november, 23. o.
- [87] Btk. 137. § 9. pont
- [88] Btk. 77. § (1) bekezdés e) pont
- [89] Btk. 77. § (1) bekezdés c) pont
- [90] Btk. 77. § (3) bekezdés
- [91] Gyertyánfy – Faludi – Kabai – Szinger – Tóth: Szerzői művek, védjegyek és szellemi teljesítmények az Interneten – a magyar jogi védelem, Magyar jog, 2004. 12. szám, 711. o.
- [92] KJK-Kerszöv Komplex CD Jogtár, az 1978. évi IV. törvény 329/A. §-ához fűzött magyarázat
- [93] Perc Tamás: A szellemi alkotások védelmének büntetőjogi eszközei hazánkban, Cég és Jog, 2003. november, 25. o.
- [94] Szjt. 95. § (3) bekezdés
- [95] Szjt. 95. § (2) bekezdés
- [96] A Büntető Törvénykönyvről szóló 1978. évi IV. törvény 329/B. §-ához fűzött magyarázat, KJK-KERSZÖV Complex CD Jogtár
- [97] Perc Tamás: A szellemi alkotások védelmének büntetőjogi eszközei hazánkban, Cég és Jog, 2003. november, 24. o.

- [98] Btk. 329/B § (1) bekezdés a) pont
- [99] Btk. 329/B § (1) bekezdés b) pont
- [100] Btk. 329/B § (2) bekezdés
- [101] KJK-KERSZÖV Complex CD Jogtár, A Büntető Törvénykönyvről szóló 1978. évi IV. törvény 329/B.§-ához fűzött magyarázat
- [102] KJK-KERSZÖV Complex CD Jogtár, A Büntető Törvénykönyvről szóló 1978. évi IV. törvény 329/B. §-ához fűzött magyarázat
- [103] Btk. 329/B. § (3) bekezdés
- [104] Szjt. 96. § (2) bekezdés
- [105] Felhasználás alatt a mű érzékelhetővé tételét értjük.
- [106] Ilyen például a szoftver az Szjt. 58. § (6) bekezdése alapján, illetve az adatbázis az Szjt. 61. § (2) bekezdése alapján, vagy a reklámozás céljára megrendelt mű az Szjt. 63. § (1) bekezdése alapján.
- [107] Túlzott szigoron a büntetőjogi szankciók közül a szabadságvesztés büntetést értve.
- [108] Kiss Zoltán: A vagyoni hátrány megállapítása szerzői és szomszédos jogok megsértése miatt indított eljárásokban, Iparjogvédelmi és Szerzői Jogi Szemle, 2001. júniusi szám, 37. o.
- [109] Szentkúti Dániel – Szűts Márton: Az internet és a büntetőjogi felelősség egyes kérdései, Jogelméleti Szemle, www.jesz.ajk.elte.hu/szentkuti15.html
- [110] 2005/0127 (COD)
- [111] 2005/0128 (CNS)
- [112] 2005/0127 (COD) irányelv tervezet 4. cikk 1. és 2. pont
- [113] 2005/0128 (CNS) kerethatározat tervezet, indokolás harmadik bekezdés